

Логвиненко Борис Олексійович,
доцент кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент

ДОМЕДИЧНА ПІДГОТОВКА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЯК ЗАПОРУКА ПОЛІПШЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ

Національна поліція України сьогодні інтенсивно розвивається у нове правоохоронне відомство, зорганізоване за європейським зразком та функціонує у відповідності до світових демократичних стандартів.

Разом з тим, з фокусу трансформаційних процесів випали окремі напрями функціонування поліції, що незважаючи на свою важливість, були залишені поза увагою як науковців, так і практиків.

Одним із таких напрямів, що здатні поліпшити якість надання поліцейських послуг із забезпечення публічної безпеки і порядку, ми вважаємо організацію належної домедичної підготовки поліцейських, насамперед з числа патрульних підрозділів Національної поліції.

Передовий досвід підготовки поліцейських розвинутих демократичних держав (приміром США, Ізраїлю, Німеччини, Франції, Великої Британії, Польщі) свідчить про важливу роль у системі професійної підготовки особового складу поліції саме медичної складової. Оволодіння відповідними знаннями, уміннями та навичками сприяє більш якісному виконанню поставлених перед правоохоронними структурами завдань із забезпечення публічної безпеки і порядку та протидії правопорушенням. Засоби масової інформації лише підтверджують численні випадки своєчасного та вмілого надання поліцейськими іноземних країн невідкладної домедичної допомоги особам, які її негайно потребували.

Необхідно звернути увагу на те, що на сучасному етапі становлення Національної поліції, медична підготовка для поліцейських має ключове значення. Зокрема, вона сприятиме формуванню у поліцейських необхідних медичних знань та відповідних практичних навичок.

Ми переконані, що для цього потрібно внесити відповідні зміни до Закону України «Про Національну поліцію» та кардинально змінити існуючий порядок організації медичної підготовки в межах службової підготовки.

На сьогодні, статтею 18 «Основні обов'язки поліцейського» Закону України «Про Національну поліцію» до таких обов'язків віднесено надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опи-

нилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я [1].

Підтримуючи відповідну новацію в частині володіння певними медичними знаннями, ми звертаємо увагу на те, що розміщення у тексті Закону тези про обов'язок надавати медичну допомогу не є коректним з огляду на національне медичне законодавство.

Так, Основи законодавства України про охорону здоров'я у статті 3 «Поняття і терміни, що вживаються в законодавстві про охорону здоров'я» визначають медичну допомогу, як діяльність професійно підготовлених медичних працівників, спрямована на профілактику, діагностику, лікування та реабілітацію у зв'язку з хворобами, травмами, отруєннями і патологічними станами, а також у зв'язку з вагітністю та пологами [2].

У статті 1 «Визначення термінів» Закону України «Про екстрену медичну допомогу» домедична допомога визначена як невідкладні дії та організаційні заходи, спрямовані на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я, що здійснюються на місці події особами, які не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти основними практичними навичками з рятування та збереження життя людини, яка перебуває у невідкладному стані, та відповідно до закону зобов'язані здійснювати такі дії та заходи [3].

В свою чергу, статтею 12 «Особи, які зобов'язані надавати домедичну допомогу» вищезгаданого Закону, особами, які зобов'язані надавати домедичну допомогу людині у невідкладному стані, є: рятувальники аварійно-рятувальних служб, працівники державної пожежної охорони, поліцейські, фармацевтичні працівники, провідники пасажирських вагонів, бортпровідники та інші особи, які не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти практичними навичками надання домедичної допомоги [3].

Як бачимо, якщо у випадку з «домедичною допомогою» законодавчі норми кореспондуються між собою, у випадку з «медичною допомогою», ситуація є протилежною.

Незважаючи на факт очевидної прогалини у законодавчому визначенні обов'язків поліцейського, наказом МВС України від 26.01.2016 № 50 «Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України» домедичну підготовку не винесено у самостійну складову видів службової підготовки поліцейських [4].

Так, згідно з розділом VII Положення «Проведення занять із загальнопрофільної підготовки», домедична підготовка поряд із безпекою життєдіяльності входять до циклу загально профільної підготовки поліцейського. До того ж у пункті 2 даного розділу згадується про методики навчання поліцейських з надання домедичної і першої медичної допомоги в разі виникнення надзвичайних ситуацій [4]. Зауважимо, що поняття «перша медична допомо-

га» не є вживаним у медичному законодавстві, а її надання не відноситься до обов'язків поліцейського.

В підсумку ми б хотіли наголосити на тому, що впевненість поліцейського у можливості надати домедичну допомогу потерпілим особам до приїзду лікарів є важливою запорукою більш ефективної діяльності із забезпечення публічної безпеки і порядку. В цьому аспекті надзвичайно важливим нами вбачається відхід від старої системи організації занять зі службової підготовки із перенесенням акцентів на оволодіння практичними навичками з надання домедичної допомоги. Не менш важливим є внесення змін і доповнень до Закону України «Про Національну поліцію» з метою його узгодження із національним медичним законодавством.

Використані джерела:

1. Закон України «Про Національну поліцію» від 2.07.2015 // Відомості Верховної Ради України від 09.10.2015 – 2015 р., / № 40-41 /, стор. 1970, стаття 379.
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я від 19 листопада 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 4. – Ст. 19
3. Закон України «Про екстрену медичну допомогу» від 5.07.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5081-17/print1360480668022257>
4. Наказ МВС України від 26.01.2016 № 50 «Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16/print1454426885682487>.

Миронюк Станіслава Анатоліївна,
старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ ЯК ПРЕВЕНТИВНОГО ЗАХОДУ

Законом України «Про Національну поліцію» (далі – Закон) до превентивних функцій поліції було віднесено функцію поліцейського піклування, яка хоч частково і здійснювалась в практичній діяльності колишньої міліції однак не набула належного нормативного закріплення на рівні закону [1]. Ця функція є втіленням основного гасла реформування міліції - перетворення її з карального органу в органу, що надає правоохоронні послуги населенню – поліції, тобто є реалізацією обслуговуючої поліцейської діяльності.

Виходячи зі змісту ст. ст. 2, 41 Закону України «Про Національну полі-